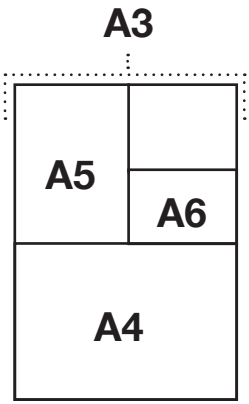
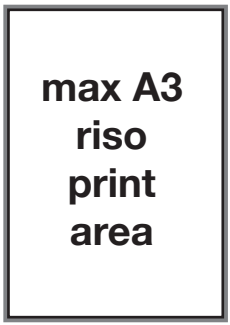
cheat sheet

paper formats in millimeters

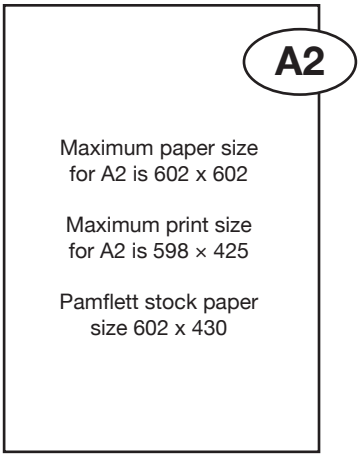

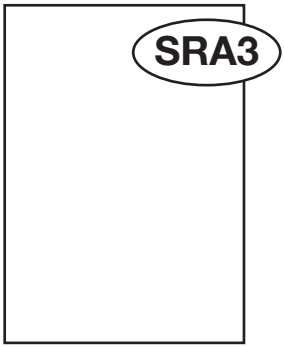
410 × 287

The A3 risograph can print art works in maximum size of 287 x 410 (A3 paper is 297 x 420) but you can print on paper maximum size of 420 x 297 (called SRA3).

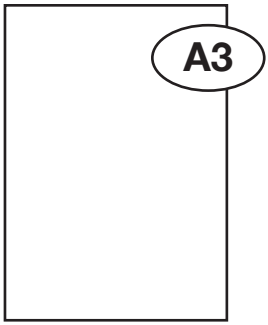
For a full-bleed risograph print, include an additional 3 mm bleed on all sides. If you're printing with multiple colors and precise alignment is important, increase the bleed to 5 mm to allow extra space for adjusting the layers when printing.

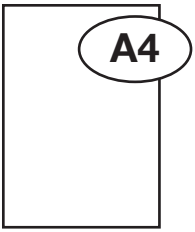
594 × 420

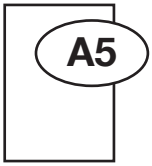
450 × 320

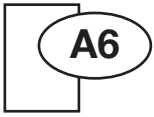
420 × 297

297 × 210

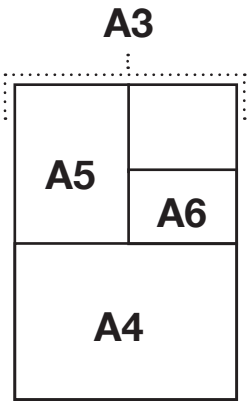
210 × 148

148 × 105

Pamflett jukselapp

A-format i millimeter

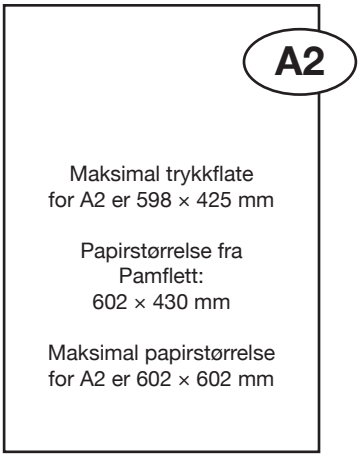

410 × 287

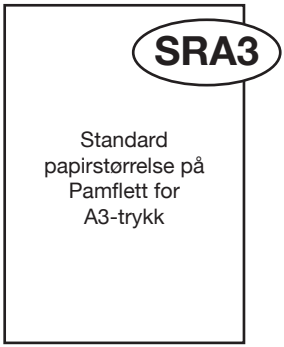
A3-risografen kan trykke i maksimal trykkflate på 287 × 410 mm (A3-papir er 297 × 420 mm)

Du kan likevel trykke på papir med en maksimal størrelse på 450 × 320 mm (kalt SRA3).

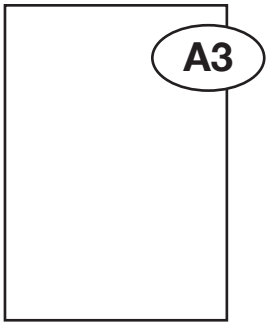
For et risotrykk som er fullt utfallende, legg til 3 mm utfall (bleed) på alle sider.

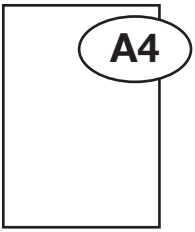
594 × 420

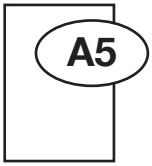
450 × 320

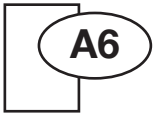
420 × 297

297 × 210

210 × 148

148 × 105

Pamflett jukselapp

A + B-format oversikt

A-Format
Mål (mm)

A2
↳ 420 × 594 mm
A3
↳ 297 × 420 mm
A4
↳ 210 × 297 mm
A5
↳ 148 × 210 mm
A6
↳ 105 × 148 mm
A7
↳ 74 × 105 mm

B-Format
Mål (mm)

B2
↳ 500 × 707 mm
B3
↳ 353 × 500 mm
B4
↳ 250 × 353 mm
B5
↳ 176 × 250 mm
B6
↳ 125 × 176 mm
B7
↳ 88 × 125 mm

Risotrykk-flater

Mål (mm)

A2
↳ 598 × 425 mm
A3
↳ 287 × 410 mm

Maks papirstørrelse

Mål (mm)

A2
↳ 602 × 602 mm
A3
↳ 320 × 450 mm

Pamflett jukselapp

Layout 101 Ordliste

Satsspeil

Et satsspeil er den delen av arket med innhold på en side i en trykksak, altså det feltet der innholdet faktisk settes. Begrepet satsspeil kommer opprinnelig fra den fysiske trykkebegrensningen, altså hvor stor trykkplate man opererte med. I dag kan satsspeil ofte brukes når man snakker om et selvbestemt design av innholdsflaten.

Marger

Marger er området mellom satsspeil og enden på papiret. Margene kan være smale, eller man ha store marger, alt etter hvordan man selv ønsker å sette opp designet. Dette området kan også omtales om "luft". For smale marger kan føre til at informasjon forsvinner i beskjæringen, så margene bør vanligvis ikke være mindre enn 5 mm.

Utfallende (bleed)

Utfallende, også kalt bleed på engelsk, betyr at et bilde, en fargeflate eller grafisk element går helt ut til kanten av papiret. Altså at det går over delen av arket som kuttes, ofte 3 mm utenfor.
Grunnen til at man legger inn en "bleed" er for at det ikke skal oppstå en hvit kant, da beskjæringen ofte blir noen millimeter unøyaktig.

Kuttemerker (crop marks)

Også kalt crop marks på engelsk, er et hjelpemiddel som viser hvor papiret skal beskjæres. De er også nyttige i risografi, hvor de kan brukes til å sjekke at fargelagene treffer hverandre riktig. Kuttemerkene gjør det enklere å se hvor mange millimeters justering som trengs for å oppnå en tilnærmet perfekt overlapping.

Imposisjon

Imposisjon (imposition) er det man kaller det å planlegge og plassere sidene i et dokument slik at det kommer i riktig rekkefølge og orientering for trykking og bretting.

Når trykksaker produseres, sånn som bøker, brosjyrer, magasiner og hefter, trykkes flere sider på ett stort ark (på Pamflett er dette ofte A3-format) som senere brettes ned, stiftes og kuttes. For at sidene skal havne på riktig sted i det ferdige produktet, må de settes opp i en annen rekkefølge enn den du blar i. Det er dette som kalles imposisjon.

Hefte, legg og signatur

Et hefte er en bunke ark som er brettet og ofte stiftet i ryggen. Det kan også være sydd, men fellesnevneren er at ryggen ikke er kuttet. Denne bindingstypen kalles sadelbinding.

Et legg (norsk begrep), eller en signatur (internasjonalt begrep), er et hefte som er brettet ned fra ett trykkark, og som senere festes sammen med flere legg for å danne en bok. Disse bøkene kalles heftede bøker. De er ofte limbundet, men kan også være trådheftet (det vil si sydd sammen), og kan bindes inn med enten hard eller myk perm.

Rullemerker

Dette er et risograf-spesifikt begrep som kan være nyttig å ha i bakhodet når du utarbeider

Pamflett jukselapp

Layout 101 Ordliste

layout for risotrykk. Rullemerker oppstår fordi det samler seg mye blekk akkurat der papiret føres inn i maskinen av en gummirull. Hvis man ønsker å unngå rullemerker så kan man designe rundt dette ved å se på imposisjonen.

A- og B-format

Dette er internasjonale papirstandarder som man ofte møter når man arbeider med papir. A-formatet er det mest brukte og mest kjente. A4 er den vanligste kopipapirstørrelsen, og serien går fra A0 til A10, der hvert format er halvparten av det forrige.

B-formatet er noe større enn tilsvarende A-format. For eksempel er B4: 250 × 353 mm, mens A4: 210 × 297 mm. B-formatene fungerer også som mellomformater; for eksempel ligger B4 mellom A4 og A3 i størrelse. A-formatet brukes bredt i dokument- og trykksammenheng, mens B-formatet tradisjonelt er utviklet for bøker og er et standardformat i bokproduksjon. B6 er en internasjonal standardstørrelse for pocketbøker, mens den vanlige norske pocketstandarden er litt større, ofte rundt 125 × 200 mm, altså litt høyere enn B6.

Dummy

En dummy er en fysisk modell av boken du skal lage. Det er mulig å lage en digital dummy også, men den fysiske varianten er som regel mest nyttig. Med en fysisk dummy kan du kjenne på bokas størrelse, hvordan den ligger i hånden, hvordan den oppleves å bla i, om rekkefølgen fungerer, og om skriftstørrelsen virker riktig.

Under selve trykkeprosessen fungerer en dummy som et viktig referansepunkt for å sikre at du trykker riktig. Det er vanlig å lage flere dummyer i løpet av arbeidet med en bok.

En dummy kan også omtales som et prøvetrykk, men siden prøvetrykk kan bety flere ulike ting, er dummy et tydeligere og mer presist fagbegrep – selv om det ikke finnes en fullverdig norsk ekvivalent.